

Langtidsledigheden stiger

Antallet af langtidsledige er igen begyndt at stige. Siden februar måned er antallet af langtidsledige steget med omkring 8.000 fuldtidspersoner eller godt 48 procent, så der i september var knap 24.600 langtidsledige. Væksten i antallet af langtidsledige er de seneste måneder taget til. I både august og september steg antallet af langtidsledige med omkring 2.000 fuldtidspersoner. Blandt de forsikrede ledige er 15 procent nu langtidsledige. Det er fortsat en lav andel set i forhold til årene før 2006, men andelen forventes at stige i den kommende tid.

af senioranalytiker **Jes Vilhelmsen**
og chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

17. december 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Siden februar er antallet af langtidsledige steget med omkring 8.000 fuldtidspersoner eller 48 procent, så der i september var knap 24.600 langtidsledige.
- Stigningen har været størst blandt de forsikrede ledige, hvor der er kommet 6.200 eller 58 procent flere langtidsledige. Blandt de arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere er der kommet knap 1.800 eller knap 31 procent flere langtidsledige.
- Væksten i antallet af langtidsledige er taget til de seneste måneder. Henover sommeren steg langtidsledigheden med omkring 1.000 fuldtidspersoner om måneden. Men i både august og september er der kommet 2.000 flere langtidsledige.
- 15 procent af de forsikrede ledige er nu langtidsledige. Andelen af langtidsledige ligger derfor fortsat på et lavt niveau sammenlignet med tiden før 2006.
- Beskæftigelsesystemet står over for store udfordringer.

Kontakt

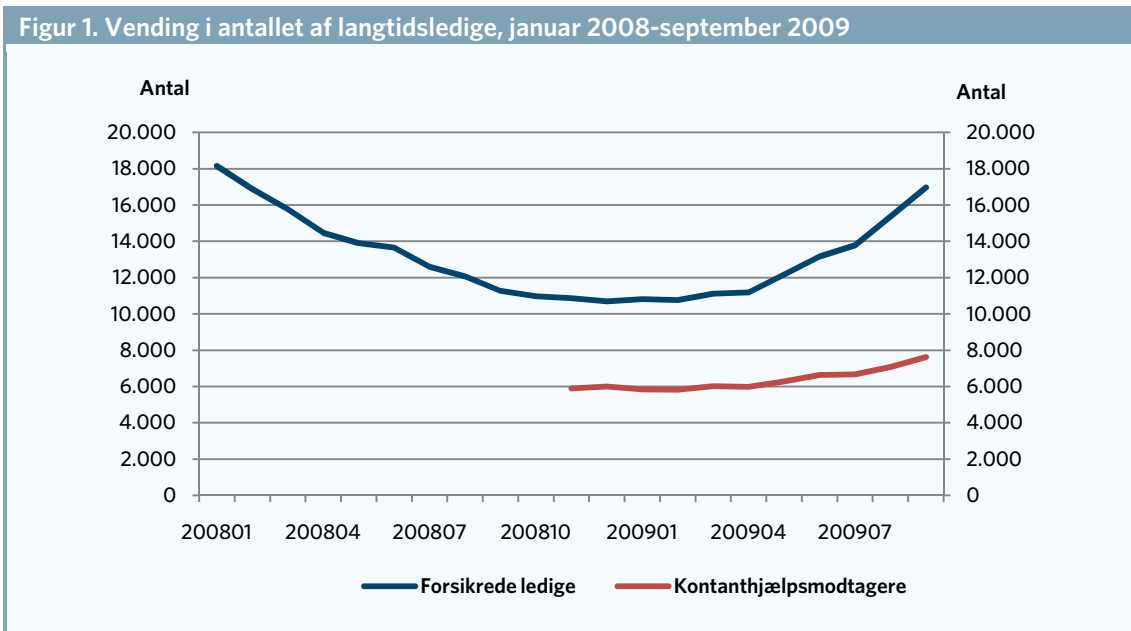
Senioranalytiker
Jes Vilhelmsen
Tlf. 33 55 77 21
Mobil 30 68 70 95
jv@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

Langtidsledigheden stiger

Antallet af langtidsledige er igen begyndt at stige. Siden februar måned er antallet af langtidsledige steget med omkring 8.000 fuldtidspersoner eller godt 48 procent, så der i september var knap 24.600 langtidsledige. Stigningen har været størst blandt de forsikrede ledige, hvor der kommet godt 6.200 flere langtidsledige. Det svarer til en stigning på næsten 58 procent. Blandt de arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere er der kommet knap 1.800 eller knap 31 procent flere langtidsledige. Det fremgår af figur 1, der viser vendingen i antallet af langtidsledige. De markante procentvise stigninger skal ses i sammenhæng med, at bundniveauet i februar var historisk lavt.

Som det også fremgår af figuren, er væksten i antallet af langtidsledige taget til de seneste måneder. I månederne omkring årsskiftet lå antallet af langtidsledige på et forholdsvis konstant niveau, hvorefter det begyndte at stige svagt fra februar måned. Henover sommeren steg langtidsledigheden med omkring 1.000 personer om måneden, og i både august og september steg antallet af langtidsledige med omkring 2.000 fuldtidspersoner.

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM.

Den voldsomme tilgang af nyledige gennem det seneste år kombineret med, at færre ledige kommer i beskæftigelse, er derfor for alvor ved at sætte sig i et stadigt stigende antal langtidsledige. Antallet af langtidsledige ligger dog fortsat på et forholdsvis lavt niveau, når der sammenlignes med niveauet i halvfemserne. I starten af 1999 var over 87.000 af de forsikrede ledige langtidsledige¹.

Udviklingen i antallet af langtidsledige er ovenfor beskrevet ud fra de faktiske tal, hvor der ikke er taget højde for sæsonudsving. Baggrunden for det er, at det ikke har været muligt at sæsonkorrigere serien med langtidsledige kontanthjælpsmodtagere. Blandt de forsikrede ledige er antallet af langtidsledige korrigeret for sæsonmæssige udsving dog steget med et tilsvarende antal, siden langtidsledigheden bundende i februar måned. Det fremgår af bilag 1 bagest i analysen. Og når antallet af langtidsledige kontanthjælpsmodtagere opgøres alene ud fra de kontanthjælpsmodtagere, der har været tilmeldt AF

¹ De høje andele bagud i tid er påvirket af de 50-59-åriges muligheder for forlængede dagpenge. Udfasningen er endnu ikke tilendebragt for de 55-59-årige.

frem til 2005, synes der heller ikke at være større sæsonudsving. Det er vist i bilag 2. Det er derfor vores vurdering, at den faktiske udvikling giver et validt billede af udviklingen i antallet af langtidsledige.

Definition af langtidsledige

Antallet af langtidsledige er defineret som ledige, der inden for det seneste rullende år har en ledighedsgrad på mere end 0,8. For at tælle med i opgørelsen af langtidsledige skal man have været ledig i mere end 9,6 måneder eller 41,6 uger det seneste år. Opgørelsen er baseret på dagpengemåneder.

Forsikrede ledige omfatter ledige, aktiverede samt personer, der modtager feriedagpenge fra ledighed. Feriedagpenge fra ledighed er med i opgørelsen, da ydelsen ligger i forlængelse af et ledighedsforløb, og da personerne jo reelt er ledige. Forsikrede ledige, der modtager sygedagpenge fra ledighed, er ikke talt med i denne opgørelse af langtidsledige. Analysen af langtidsledighed er baseret på Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM. Heri er der ikke oplysninger om forsikrede ledige, der benytter sig af deres ret til "seks ugers selvvalgt uddannelse" i første ledighedsperiode. Antallet af langtidsledige vil derfor være undervurderet. Omvendt findes der ikke fuldt detaljerede oplysninger om ledighedsomfanget i de enkelte uger. Det vil løfte antallet af forsikrede fuldtidsledige i forhold til de officielle ledighedstal fra Danmarks Statistik, og det vil også løfte antallet af langtidsledige i et mindre omfang.

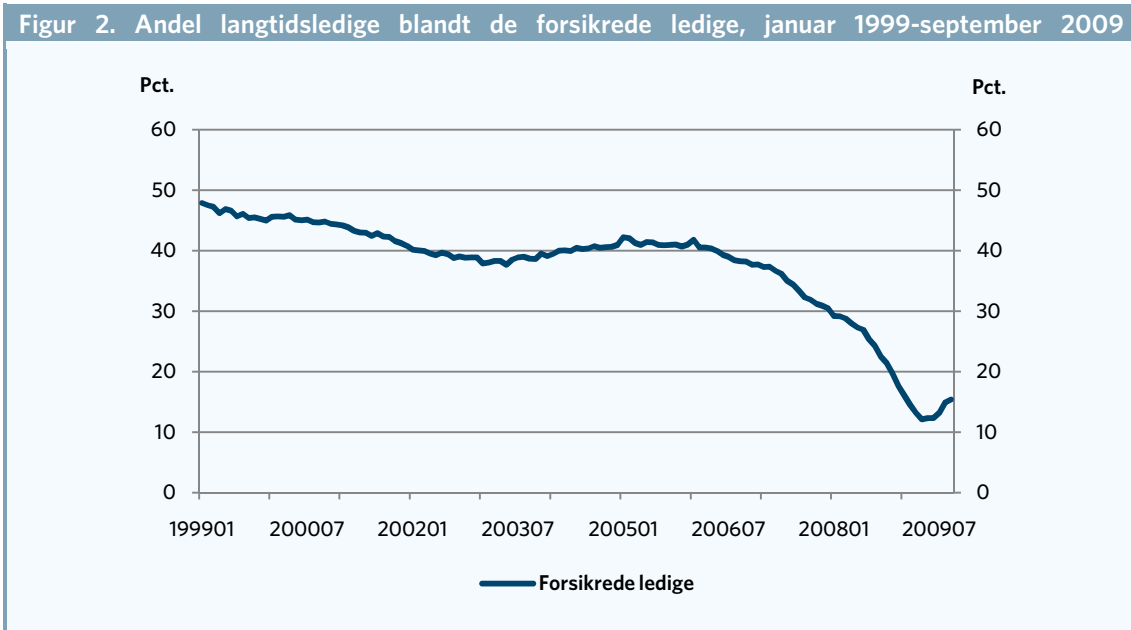
Kontanthjælpsmodtagere omfatter kun de arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere. Arbejdsmarkedsparethed er bestemt ud fra matchkategoriseringen ved udgangen af kvartalet. I opgørelsen indgår både ledige og aktiverede. Ledige kontanthjælpsmodtagere, der er fritaget for rådighed på grund af barsel mv., er også udeladt af opgørelsen. Ud fra denne definition er det kun muligt at opgøre antallet af langtidsledige arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere fra november 2008. Der findes ikke detaljerede oplysninger om ledighedsomfanget i de enkelte uger, hvorfor alle berørte betragtes som fuldtidsledige. Det vil løfte antallet af kontanthjælpsmodtagere i forhold til de officielle ledighedstal fra Danmarks Statistik, og det vil også her løfte antallet af langtidsledige i et mindre omfang. Når antallet af kontanthjælpsmodtagere i denne analyse sammenlignes med Danmarks Statistiks tal i de enkelte måneder i 3. kvartal 2009, er afvigelsen dog på under 6 procent.

Øget risiko for marginalisering og udstødning

Som det fremgår af figur 2, er 15 procent af de forsikrede ledige nu langtidsledige. Andelen er steget henover de seneste måneder, men ligger fortsat på et lavt niveau, når der sammenlignes med tiden før 2006. Her var omkring 40 procent af de forsikrede ledige langtidsledige. Og som det fremgår af figuren, var lige under 50 procent af de forsikrede ledige langtidsledige i starten af 1999. Selvom langtidsledigheden fortsat er forholdsvis lav set i et historisk perspektiv, er langtidsledighed et stort problem for de personer, der rammes af langtidsledighed.

Jo længere tid man er ledig, des sværere er det at komme tilbage i beskæftigelse. Det kan f.eks. skyldes, at de lediges kompetencer ikke svarer til de kvalifikationer, som virksomhederne efterspørger. Men det kan også tænkes, at virksomhederne kigger skævt til de langtidsledige, da længerevarende ledighed kan opfattes som et signal om lav produktivitet. Samtidig kan det tænkes, at de ledige langsomt mister troen på, at det overhovedet lykkes at finde et job. Langtidsledighed kan derfor være et første skridt mod marginalisering og udstødning fra arbejdsmarkedet.

Den voldsomme tilgang af nyledige gennem det seneste år kombineret med, at færre ledige kommer i beskæftigelse, er derfor en farlig cocktail, der varsler nye tider med flere langtidsledige og øget risiko for marginalisering og udstødning af arbejdsmarkedet. Andelen af ledige, der rammes af langtidsledighed, forventes at stige i den kommende tid. Og dermed er der risiko for, at muligheden for lav ledighed og høj beskæftigelse mindskes i en årrække fremover.

Anm.: Andelen er beregnet ud fra de sæsonkorrigerede tal.
 Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM.

Kæmpe udfordringer for det danske beskæftigelsessystem

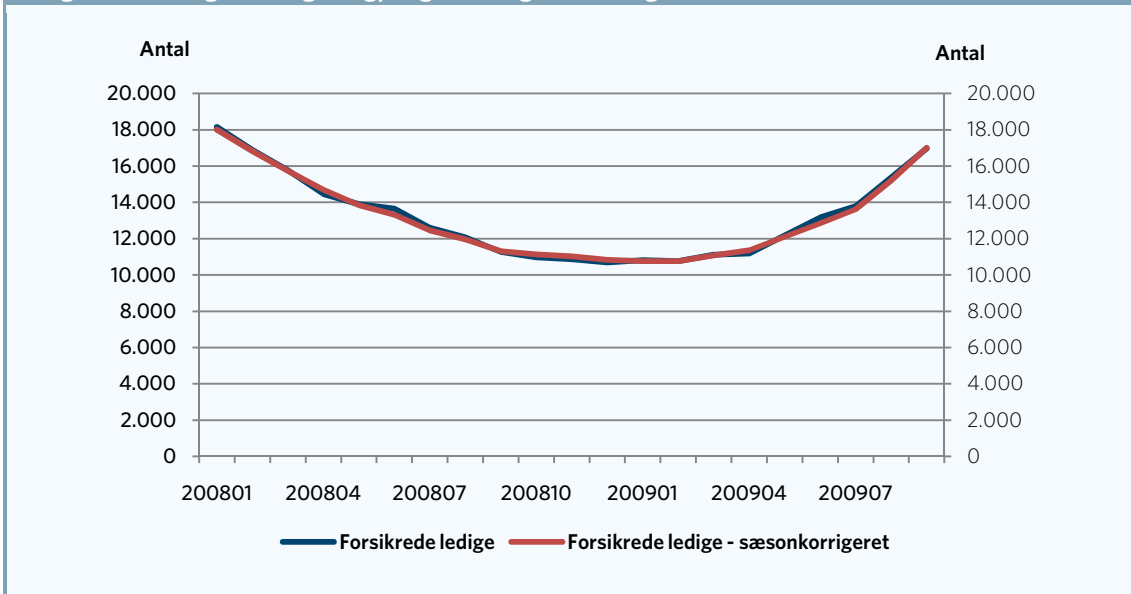
Med det markante fald der har været i den økonomiske aktivitet igennem 2008 og i starten af 2009, står vi midt i den største vækstkrise i nyere tid. Selvom de økonomiske hjul begynder at rulle fremad igen, og vi får positive økonomiske vækstrater de kommende år, bliver fremgangen for langsom til at trække gang i arbejdsmarkedet igen.

I vores seneste prognose forudså vi ingen vending på arbejdsmarkedet før efter 2011. Beskæftigelsen forventedes at falde med samlet set 180.000 personer i 2009, 2010 og 2011. Samtidig forventede vi, at arbejdsløsheden ville stige til 6¼ pct. i 2011. Den nye Finanslov for 2010 ændrer ikke nævneværdigt på dette billede. Vi står stadig til at miste den fremgang, der har været på arbejdsmarkedet under det seneste opsving. Det er en meget alvorlig udvikling, der kalder på flere initiativer. Der er både råd og plads til at lempe finanspolitikken mere.

Med udsigt til markant flere arbejdsløse vil langtidsledigheden også fortsætte med at stige markant de kommende år. Det er derfor afgørende, at der gøres alt for at arbejdsløsheden ikke bider sig fast. Det kræver, at den aktive arbejdsmarkedspolitik er helt oppe i omdrejninger – bl.a. med tilbud til tiden. Derudover bør man benytte de konjunkturmæssige muligheder til at få givet arbejdsstyrkens uddannelsesniveau et tiltrængt løft. Det gælder både i forhold til de unge, men også i forhold til voksen- og efteruddannelsesindsatsen.

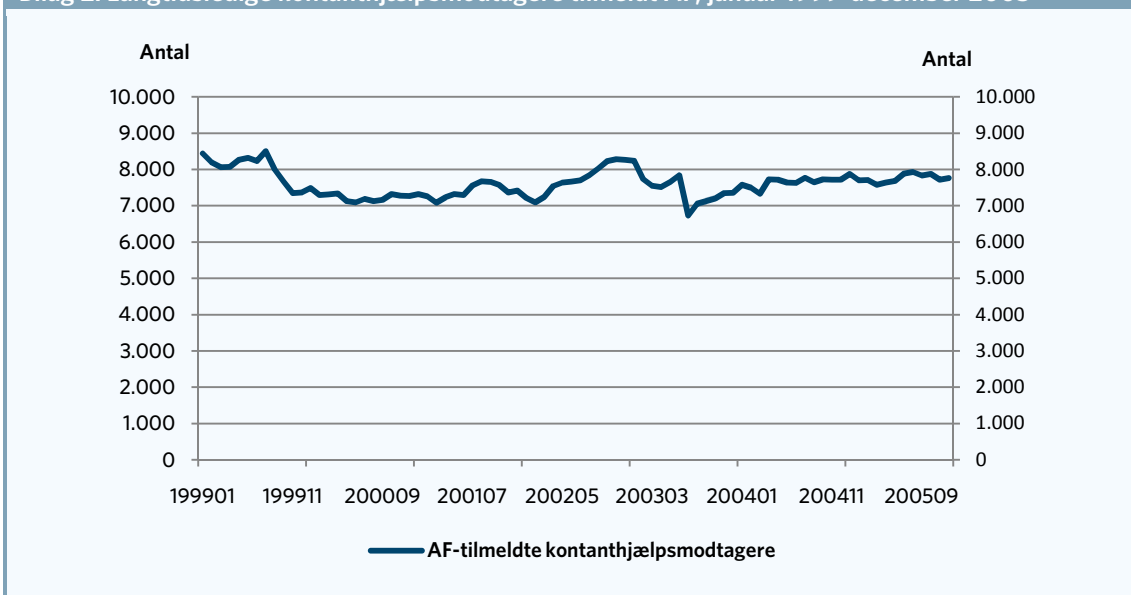
Bilag

Bilag 1. Antal langtidsledige dagpengemodtagere med og uden sæsonkorrektion

Anm.: Den sæsonkorrigerede serie omfatter perioden januar 1999-september 2009.
 Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM.

Bilag 2. Langtidsledige kontanthjælpsmodtagere tilmeldt AF, januar 1999-december 2005

Kilde: AE på baggrund af Beskæftigelsesministeriets DREAM.